No 1953 Zaterdag 18 Juni 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt eiken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

KOLONIALE RAAD.

Ontwerp-verordening waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

MEMORIE VAN ANTWOORD

Algemeene beschouwingen.

Ondergeteekende betreurt het evenals de Koloniale Raad ten zeerste, dat de indiening van deze begrooting zooveel vertragen ondervond.

Zooals reeds meendere malen aan Z. E. den Minister van Koloniën is uiteengezet, is de termijn voor indiening der begrooting belist te kort. De Minister heeft zich dan ook in principe bereid verklaard mede te werken dien termijn te verlengen.

Ondergeteekende betreurt het, dat in den Raad eenige twijfel gerezen is tegen de juistheid van de reeds aangegeven redenen, welke tot de te late indiening der ontwerp-begrooting hebben medegewerkt. Zelfs de vraag werd gesteld, of er op de Administratie van finaciën wel praktisch en economisch met werkkrachten en tijd wordt omgegaan. Een vraag, welke door ondergeteekende niet zoo maar zonder meer, doch eerst dán kan worden beantwoord, wanneer men door feiten een en ander argumenteert.

De verzekering kan echter gegeven worden, dat alles in het werk zal worden gesteld ten einde in den vervolge de indiening zoo vroeg mogelijk, zij het ook na den fatalen termijn. te doen geschieden.

Wat de vergelijking met de jaren 1908—1909 betreft, wordt opgemerkt, dat in deze jaren voor de belastingherziening een geheel afzonderlijk daarmede belast hoofdambtenaar uit Nederland is uitgekomen. Het personeel ter Adminstratie van financiën bestond toen uit 8 personen en op 1o. Januari 1921 uit 9.

Uit de correspondentie voorafgegaan aan de invoering der tegenwoordige comptabiliteitsbepalingen in 1910, blijkt reeds, dat hiervoor sen extra volle kracht ter Administratie van financiën werd noodig geacht, terwijl bij de vergelijking met 1909 men niet moet vergeten, dat na dat jaar de correspondentie en administratie ook in andere opzichten zeer zijn toegenomen. Zoo berust thans ter Adminstatie van financiën de hoofdcorrespondentie en boekhouding der draadlooze telegrafie en bedraagt het aantal ter Adminstratie voornoemd over het dienstjaar 1920 geboekte declaraties reeds meer dan 2700, tegen slechts ongeveer 2000 over het dienstjaar 1909.

Verder verschafte de invoering van periodieke verhoogingen der bezoldigingen en het inkoopen van dienstjaren voor pensioen meer werk.

Het aantal uitgaande brieven ter Administratie van financiën bedroeg in 1920 meer dan 1000 en in 1909 nog geen 600.

De seder kort ingevoerde gewijzigde adminstratie heeft tot gevolgd, dat het betrokken departement heeft zelf geheel, voor zoo veel doenlijk, de concept-beschikking met overwegingen, enz. op maakt, het geen ondergeteekende een rationeelere werkwijze dan de tot dusverre gevolgde voorkomt, waardoor uitteraard het departement in quaestie meerder werk kreeg zonder eenige vermeerdering van personeel.

Ondergeteekende wenscht nog op te merken, dat met „geschoold personeel" bedoeld wordt: personeel op de hoogte van de werkzaamheden bij het betrokken departement.

De nieuwe duurtebijslagregeling is vastgesteld bij G. B. dd. 24 Maart 1921, N° 305. Een afschrift der regeling wordt ter visie gelegd van Uwen Raad. Zij behoeft, waar ook de nieuwe salaris-regeling bereids is ingediend, geen nadere toelichting.

Van deze regeling kan, evenmin als van welke andere, verwacht worden, dat zij ieder belanghebbende tevreden zal stellen. Zij, die weinig of niets meer kregen dan in 1920 werd genoten, zijn de landsdienaren, die tengevolge van de regeling vastgesteld bij G. B. dd. 19 Januari 1920, N° 71, aan hoofden kinderbijslag reeds 75% van hun bezoldiging ontvingen.

De tijdelijke regeling voor 1921 kent voor de bezoldigingen tot f 1200, —als hoogste bedrag ook toe 75% van de tegenwoordige bezoldigingen, i. c. volgens het Besluit van 16 Augustus 1918, P. B. N° 48.

Ambtenaren met inkomens boven f 1150,—komen door de regeling voor 1921 in gunstiger onstandigheden omdat het in 1921 gestelde maximum van f 850,— in 1921 tot f 1 500,— werd verhoogd.

Om te voorkomen, dat ambtenaren tot terugbetaling van te veel genoten duurtebijslagen zouden moeten worden genoopt, na het tot stand komen der nieuwe bezoldigingsregeling, die natuurlijk lotsverbetering der ambtenaren beoogt—ondergeteekende meent toch reeds meermalen gedurende zijn bestuur getoond te hebben voor hunne nooden te voelen—moest uiteraard de regeling van den bijslag voor 1921 zooveel mogelijk rekening houden met de door de Salaris-Commissie toegedachte bezoldigingen. Aangezien het bewuste rapport nog geheim was, lag het voor de hand dat een der commissieleden zich belastte met de berekening van den duurtebijslag, waar een der andere leden ter Adminstratie van financiën de ook reeds ingediende herziening van de verlof- en pensioenreglementen voorbereidde.

Mogelijke reclames kunnen bij den Adminstrateur van financiën worden ingediend, die ze, zoo noodig, ter beslissing aan ondergeteekende voorlegt.

Waar de nieuw uitgezonden ambtenaren niet uitgezonderd zijn bij de tot stand gekomen regelingen, ontvingen zij, voor zoover zij daarvoor inaanmerking kwamen, ook de duurtebijslagen, 13e. maand, enz. Bij deze laatste regeling was de Raad in de gelegenheid zijn oordeel uit te spreken doch vond hij blijkbaar geen aanleiding een dergelijke uitzonderingsbepaling uit te lokken.

Bij Openbare Werken bestaat inderdaad gebrek aan geschoolde krachten en dit mag geen verwondering wekken, indien in de eerste plaats gelet wordt op de vele noodzakelijk geachte werken, waarvoor op de begrooting van 1915 tot en met 1921 gelden zijn gevoteerd, welke werken, zooals den Raad uit de begrootingsstukken kan blijken, nog in de naaste toekomst op uitvoering wachten of thans in uitvoering zijn.

Op de uitzending van het benoodigde personeel is reeds herhaaldelijk aangedrongen.

Verder moeten dan nog gememoreerd worden urgent geoordeelde bouwerken, die plotseling in den loop van een dienstjaar aan de orde worden gesteld door aanvraag van de benoodige gelden bij wenschelijkheidsbegrooting of waarvaan de kosten uit den post voor onvoorziene uitgaven worden bestreden, omdat de bouw geen uitstel gedoogt; een en ander is Uw Raad ook uit de begrootingsstukken gebleken.

Zoolang er voor de ambtenaren geen algemeen verbod *

---

* *Een dergelijk verbod c. a. komt voor in de ontwerp verordening tot vaststelling van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de Kolonie Curaçao.*

bestaat om particuliere werkzaamheden te verrichten kan, vooral onder de huidige levensomstandigheden, bij een niet voldoend inkomen, de Directeur van Openbare Werken het verrichten van dergelijke werkzaamheden niet altijd verbieden. Zoolang de dienstbelangen er niet onder lijden bestaat bij ondergeteekende daartegen op zich zelf geen overwegend bezwaar, en voor zooverre ondergeteekende te bekend is, zijn die belangen tot dusverre niet geschaad.

In de meeste gevallen geschieden de werkzaamheden, waarop blijkbaar door den Kolonialen Raad wordt gedoeld, en passant.

Dat het technisch personeel zoo weinig plichtsbesef zou bezitten, dat het zelfs heele dagen particulieren arbeid zou hebben verricht, kan ondergeteekende moeilijk aannemen; de tegenwoordige titularissen zijn daar nu juist niet de personen voor. Trouwens de leden aan het woord hebben zulks immers alleen maar „van hooren zeggen", zoo vermeldt althans het Voorloopig Verslag.

Voorts wordt wel eens aan het personeel om hulp bij particuliere werkzaamheden verzocht, waartegen het niet geraden is bezwaar te maken, doch hieronder rangschikt het Bestuur geenszins de hulp door een opzichter aan de Hollandsche Bank voor West-Indië verleend.

Zoo werd onlangs hulp gevraagd bij het hijschen van een nieuwe klok in den toren van de Protestantsche Kerk.

Veronderstel nu eens, dat die hulp door den Directeur van Openbare Werken geweigerd was geworden. Zouden dan wellicht niet onder de leden van den Kolonialen Raad stemmen opgegaan zijn over te weinig hulpvaardigheid van de zijde van Openbare Werken?

Stel b. v. ook eens, dat de Directeur van Openbare Werken zijn toestemming geweigerd zoude hebben aan den machinist om het stoomschip „Diana" van de K. W. I. Maildienst „stoomklaar" te maken en de Directie van deze scheepvaartmaatschappij dan haar beklag zoude hebben gadaan, zoude het dan geen bevreemding wekken indien, nu op Curaçao geen particuliere scheepsherstellingswerkplaatsen bestaon, de Directeur van Openbare Werken noch dergelijke hulp in urgente gevallen, had geweigerd? Zoude zulk een verbod niet geoordeeld worden in strijd te zijn met het algemeen belang?

Ten slotte wenscht ondergeteekende nog te memoreeren, dat ook tijdens het bestuur van zijn ambtsvoorganger een opzichter werd aangezocht om toezicht te houden op de werkzaamheden bij den bouw van het nieuwe kantoor van de firma S. E. L. Maduro & Sons, waarvan het project ook door dien ambtenaar was opgemaakt; ook toen kon het Departement van Openbare Werken allerminst over voldoend personeel beschikken en, voor zoover bekend, heeft de Raad hierover het stilzwijgen bewaard.

Omtrent de dekking door leening kan niets naders worden medegedeeld. De boeking en administratie hiervan zullen eventueel in Nederland geschieden. Voor zoover hier bekend is nog geen leening aangegaan.

Ondergeteekende meent, dat het hier alleen een kwestie van boekhouding betreft. Bij het boeken van de subsidie wordt nagegaan welk deel daarvan als kapitaalsuitgave te beschouwen is en dan wordt dit deel anders geboekt, dan de uitgaven voor den gewonen dienst

Ondergeteekende stelt zich echter voor nadere inlichtingen aan Z. E. den Minister te vragen en zal deze t.z.t. aan den Kolonialer Raad mededeelen.

Ofschoon ondergeteekende moet toegeven, dat he in het algemeen beter zou zijn, kredieten voor werken, die in het jaar waarvoor zij toegestaan zijn niet konden worden uitgevoerd opnieuw met nieuwe ramingen aan den Kolonialen Raad voor te leggen, zoo meent hij toch dat, ter vermijding van omslag en tijdverlies, er geen overwegend bezwaar tegen kan bestaan die werken in een ander jaar uit te voeren, wanneer verwacht wordt, dat de oorspronkelijk toegestane kredieten niet of niet beduidend zullen worden overschreden. In het tegenovergestelde geval echter wanneer blijken mocht dat de oorspronkelijk raming van de uitgaven voor werken. waarvoor op vorige begrootingen kredieten zijn toegestaan, niet meer deugt en *belangrijke* overschrijdingen te voorzien zijn, dan zullen, ter uitvoering van deze werken, opnieuw voorstellen bij den Kolonialen Raad worden gedaan, voor zoover dit mogelijk is en zonder het werk te stagneeren kan geschieden. Ook zal er naar gestreefd worden overschrijdingen zooveel mogelijk te vermijden.

De kosten der rioleering en van den aanleg van W. C's in het fort Amsterdam bedroegen ongeveer f 114.000, die van de verbouwing van de Wilhelminaschool ruim f 34.000 en die voor den bouw van den barakken op Mundo Nobo ruim f 145.000.

Op artikel 134*a*/1920. Gewoon onderhoud van landsgebouwen, waarbij een bedrag van 10.000 was toegestaan en welk artikel met f 16.468.23 werd overschreden, werden, zooals reeds aangegeven is in noot 248 van den uitgewerkte en toelichtenden staat der uitgaven, de kosten van de buitengewone verbeteringen aan de officierswoningen N°. 7 en N°. 9 in het fort Amsterdam verantwoord, voor welke verbeteringen reeds op de begrooting voor 1917 gelden waren uitgetrokken.

De kosten hiervan zijn niet precies bekend, aangezien geen afzonderlijke aanteekening is gehouden, doch worden geschat op f 1500 voor woning N°. 7 en f 5500 voor woning N°. 9, tezamen dus f 7000.

De overschrijding van den post voor gewoon onderhoud der landsgebouwen, bedraagt alzoo niet ten volle 100% en was noodzakelijk in verband met deu over het algemeen zeer onbevredigenden toestand, waarin zich vele gouvernementsgebouwen bovendien en overigens ook het gevolg van de dure tijdsomstandigheder.

Ondergeteekende vernam met genoegen, dat de Raad niet tegen redelijke traktementsverhooging is en zal verder gaarne medewerken tot vereenvoudiging, waar dit mogelijk is. Hij meent echter, dat het voorbeeld der jaarlijksche kohieren voor schoolgeldheffing minder juist gekozen is, daar de ondervinding — in deze zaken de beste gids — geleerd heeft, dat deze heffing elke maand, dikwijls zelfs in den loop der maand, voortdurend wijziging ondergaat en het verleenen en berekenen der ontheffingen zeker meer moeilijkheden zouden opleveren dan het maken van de maandelijksche kohieren, terwijl ook bij de inning dier gelden zich grootere bezwaren zouden voordoen.

Ondergeteekende meent, dat hij, waar in deze begrooting vrijwel geen nieuwe posten voorkomen, reeds in de richting van bezuiniging gewerkt heeft, te meer waar hij in de Memorie van Toelichting nog uitdrukkelijk verklaard heeft, de nieuwe werken, die op vorige begrootingen uitgetrokken zijn, eerst te zullen uitvoeren wanneer de omstandigheden dit gedoogen, d. w. z. wanneer voldoend toezichthoudend personeel daarvoor aanwezig is en, voor wat betreft het aanleggen en herstellen van wegen, wanneer de beschikking verkregen wordt over een steenbreker en verder wanneer de prijzen zich meer normaliseeren.

Natuurlijk mag in deze de zuinigheid de wijsheid niet bedriegen.

Wat de opmerking betreft omtrent de bezuiniging door inkrimping van bureau-personeel meent ondergeteekende te kunnen volstaan met te verwijzen naar het ingediende ontwerp-salarisregeling.

Trouwens een vergelijking met Suriname doet reeds zien, dat op dit gebied, wat het bureau-personeel betreft, hier zeker niet overdreven wordt. Men heeft b. v. bij de Administratie van financiën in Suriname op de begrooting voor 1922 alleen voor de afdeeling pensioenen 5 ambtenaren uitgetrokken, terwijl hier nog niet eens één kracht hiermede voortdurend belast is.

Bezuiniging is gemakkelijk met één pennestreek voor te schrijven of daarover in vage bewoordingen uit te wijden, maar daarom niet zoo eenvoudig uit te voeren, te minder in deze kolonie waar tot opheffing in economisch opzicht, speciaal in deze tijden van depressie en malaise, nog

zooveel urgente maatregelen te treffen zijn, welke uitteraard financieële offers met zich brengen en waar van de armlastige kolonie zulke offers maar gedeeltelijk kunnen worden gevergd. Ondergeteekende wenscht hierbij uitdrukkelijk als zijn overtuiging mede te deelen dat het Moederland, dat ook bij het bezit van de West-Indische koloniën een groot belang heeft en wel speciaal bij Willemstad als haven in het groot verkeer en die uiteraard de teekenen des tijds moet verstaan, om zijn naam als koloniale mogendheid op te houden, VERPLICHT is de lasten te dragen, welke Curaçao *niet* op zich kan nemen.

Indien er behalve op de Uwen Raad bekende uit te voeren werken tevens gelet wordt op het feit, dat een ontwerp voor een rioleeringsplan voor Willemstad moet worden opgemaakt, is de staf van Openbare Werken — als er wel van een staf gesproken kan worden — zeker niet uitgebreid te noemen.

Ondergeteekende is voorts van oordeel, dat de voorgestane vereenvoudiging van dezen tak van dienst niet in overeenstemming is met de eischen van den modernen tijd.

Zelfs voor de vlotte uitvoering van op het programma staande urgente werken is het thans beschikbare technische personeel beslist ontoereikend.

Men zal bij het aanschaffen van kantoorbehoeften zooveel mogelijk elken grootschen opzet vermijden. Getracht zal worden in overleg te treden met het Rijks Inkoop Kantoor, dat voor het zelfde doel in Nederland ingesteld is.

Het was ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat met belangstelling is kennis genomen van de toelichting op den post betreffende de verzorging van de verwaarloosde kinderen op Scherpenheuvel. Als criterium voor „verwaarloozing" wordt in den geest van de opvatting, medegedeeld in het Voorloopig Verslag betreffende de voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het jaar 1920, aangenomen, „verontachtzaming in hoogen graad," en als verwaarloosde kinderen worden beschouwd, kinderen voor wie geen zorg wordt gedragen, hetzij doordat zij, die daartoe geroepen zijn, dezen plicht op schromelijke wijze verzaken, hetzij doordat er niemand is, die bij ontstentenis van eerstbedoelden die zorg op zich wil nemen.

Het aantal verpleegden op Scherpenheuvel, dat op 1o. Mei jl. 54 bedroeg, loopt, naar het voorkomt, niet te veel op.

Naar ondergeteekende's oordeel zou het een slechte politiek zijn de uitgaven voor deze verzorging, die de verheffing van het volk op het oog heeft, door het op te voeden o. m. tot ouders, die hun plichten jegens hunne kinderen beter beseffen, dan thans het geval is, *strikt* te beperken tot een bepaald bedrag; uit den aard der zaak zullen alle pogingen worden aangewend om het op de begrooting toegestane bedrag niet te overschrijden.

Gaarne toegevende, dat de ontzetting uit de ouderlijke macht niet te vlug moet geschieden, en de verzekering gevende, dat daartoe tot nu toe niet werd overgegaan, dan na zeer behoorlijk onderzoek en slechts in gevallen, waarin nietingrijpen plichtsverzaking zou zijn, is ondergeteekende daarentegen van meening, dat niet gedraald mag worden met de benoeming van voogden over onverzorgde niet erkende natuurlijke kinderen. Een dergelijke gedragslijn zou toch volkomen in strijd zijn met het doel waarvoor de z.g. burgerlijke kinderwetten in het leven zijn geroepen. Is er echter uit hun eigen omgeving een persoon te vinden, die voor dergelijke kinderen naar behooren wil zorgen, dan wordt deze, zoo hij of zij maar eenigszins de daarvoor noodige waarborgen biedt, daartoe benoemd.

Ondergeteekende kan, tot zijn leedwezen, geen nadere inlichtingen verschaffen op den post „Rente wegens uit 's Rijkschatkist ontvangen voorschotten." Gaarne zal hij echter over deze zaak meerdere gegevens trachten te krijgen, ten einde den Raad de gewenschte inlichtingen te kunnen verschaffen.

De rentevergoeding welke de Curaçaosche Bank bij hare bankiers in Nederland genoot voor hare deposito's aldaar, varieerde tusschen 2 en 2½ %.

Ondergeteekende onderschrijft geheel het oordeel van den Raad, dat leergangen in het algemeen niet geforceerd moeten worden, daar zij in eene behoefte moeten voorzien. Er wordt dan ook slechts overgegaan tot het openen van leergangen wanneer zich een voldoend aantal leerlingen aanmelden.

Daarom wordt het ten zeerste betreurd, dat de jongelieden, die zich in het begin van een schooljaar voor sommige leergangen opgeven, te weinig volhardingsvermogen bezitten om door te zetten tot het einde, waardoor het aantal eind-diploma's dat kon worden uitgereikt, gering blijft, terwijl reeds meermalen in den loop van een schooljaar eenige lessen van een leergang moesten worden opgeheven. Tengevolge van de uitbreiding van de openbare scholen te Oranjestad op Aruba en te Philipsburg op St. Martin kunnen de herhalingsleergangen in hun tegenwoordigen vorm worden opgeheven.

Voor de beantwoording van verschillende vragen meent ondergeteekende te mogen verwijzen naar het Koloniaal Verslag 1917, blz. 12, idem 1918, blz. 16, idem 1920, blz. 15 en, voor wat het jaar 1920 betreft, naar het Uwen Raad hierbij aangeboden afschrift van het verslag van den Inspecteur van het onderwijs, blz. 13—15.

Tot de Meivacantie 1921 was het bezoek van de leerlingen op Curaçao zeer bevredigend.

Toen het denkbeeld geopperd werd, een huishoudklasse aan de Wilhelminaschool te verbinden, werd dit van alle kanten ten zeerste toegejuicht. Er wordt dus verwacht, dat er bij de opening van de klasse voldoende toeloop zal zijn.

Op grond van de verschillende zijden ontvangen adviezen over den economischen toestand der bevolking werd in het begin van het schooljaar 1920 de schoolvoeding in de buitendistricten van Curaçao en op Aruba en Bonaire op ongeveer denzelfden voet voortgezet als die in de laatste maanden van 1919 was verstrekt. Dadelijk werd echter een verscherpt toezicht ingesteld. Daar de omstandigheden zich niet wijzigden werd met de verstrekking doorgegaan, alleen werd voor sommige scholen het beschikbaar gestelde bedrag naar de gebleken behoefte vermeerderd of verminderd.

Bij het nagaan van het schoolverzuim in 1920 op de scholen, waar aan een deel der leerlingen eenige voeding werd verstrekt om het schoolbezoek te bevorderen en het schoolverzuim tegen te gaan, bleek dat op verschillende scholen de uitkomsten niet aan de verwachtingen beantwoordden, al mag gerust beweerd worden, dat het schoolbezoek op eenige dier scholen zonder schoolvoeding veel geringer zou zijn geweest.

In verband met den economischen toestand werd daarom in 1921 wel op Aruba, maar niet in de buitendistricten van Curaçao met schoolvoeding voortgegaan. Op Bonaire werd ze begin Maart 1921 ook voorloopig gestaakt.

De aankoop van „Belvedere" is geschied in 1919 door den gezaghebber Tijnstra buiten Z. E. den Minister van Koloniën en ondergeteekende om, in welke eigenmachtige handeling ten slotte moest worden berust.

Ondergeteekende was niet dan tot voor zeer kort op de hoogte van het feit, dat 37,68 H. A. van dit landgoed op Fransch grondgebied ligt.

Bij zijn bezoek aan dat landgoed in bijzijn van den Administrateur van financiën wees de gezaghebber Tijmstra hem ter plaatse op zijn verzoek de grens van het Nederlandsch gedeelte van het eiland aan als loopende juist langs het landgoed.

Op het voorstel van een der leden van den Raad om het geheele landbouw-departement te doen vervallen, welk voorstel door verscheidene andere leden werd ondersteund, meent ondergeteekende *vooralsnog* niet te kunnen ingaan. In het belang van de uitvoering der maatregelen welke door de Economische Commissie, in overleg met den Gouverneur, zullen worden noodig geacht, voor de economische opheffing der kolonie, voor het houden van toezicht op de gouvernementsproefterreinen en voor de leiding van den weerkundigen dienst zal bedoeld departement nog voorloopig moeten worden gehandhaafd. Te zijner tijd zal echter zeker de vraag ernstig moeten worden overwogen of de Benedenwindsche eilanden het niet niet zonder landbouwkundige zullen kunnen stellen.

Of het Gouvernement bij liquidatie van de salarisonderneming op Mount Pleasant nog wat van de voorgeschoten bedragen zal terugontvangen, valt vooralsnog niet uit te maken, evenmin of de voorschotten door het Gouvernement verleend als preferente schulden kunnen worden beschouwd.

Nader kan worden medegedeeld, dat, tegen het advies van ondergeteekende in, bij K. B. dd. 29 Maart 1921 No. 43 aan de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij een renteloos voorschot werd toegekend van f 2500.— ter bestrijding van de kosten van ontvezeling, verscheping enz, van de oogstbare sisalbladeren van den aanplant op hare onderneming op Curaçao, onder voorwaarde, dat de gewonnen vezel tot tijd en wijle het voorschot geheel zal zijn terugbetaald, verscheept zal worden aan de order van den Directeur van het Koloniaal Etablissement te Amsterdam, dan wel van het hoofd van het Inkoopbureau van het Departement van Koloniën te New York, naar gelang de verscheping naar Europa of naar Amerika geschiedt;

dat de aldus verscheepte vezel geacht zal worden aan de kolonie Curaçao te zijn verpand en dat het aan de kolonie als pandhoudster geheel vrij staat de verpande vezel te verkoopen op de wijze als haar goeddunkt, ten einde het geleende voorschot uit de opbrengst van de verpande vezel bij voorkeur boven andere vorderingen te verhalen.

De heer Hoek, waarnemend Havenmeester en loods, heeft ondergeteekende medegedeeld, dat hij zich tijdelijk heeft belast met de administratie der onderneming op verzoek van den gewezen administrateur, den heer d'Aumale baron van Hardenbroek, en van den heer Buyser, Commissaris der onderneming. De werkzaamheden, waarmede ook wel nu en dan plaatselijke contrôle gepaard zal gaan, geschieden buiten de kantooruren van den heer Hoek.

Met betrekking tot de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius zij medegedeeld wat de Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden in zijn laatst jaarverslag daaromtrent heeft opgenomen, nl., dat het algemeen aanzien van terreinen en gebouwen der onderneming op St. Eustatius gunstig was. Naar bekomen bericht heeft de onderneming steun verzocht aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, die, zonder ondergeteekende's advies af te wachten, goedgunstig op het verzoek heeft beschikt. Ondergeteekende acht zich steun alleen verantwoord indien o. m. op de onderneming economisch wordt gewerkt en de aanplant van sisal uitgebreid wordt. Tevens dient de leiding in St. Eustatius in goede handen te zijn en behoort er samenwerking tusschen leider en gouvernement te bestaan.

De katoenbouw op St. Eustatius is wel rendabel doch ondervond tegenslag door de groote droogte en sterke daling der prijzen.

Terecht werd opgemerkt, dat de contrôle op de behandeling en de verpleging van de in het gasthuis en het krankzinnigengesticht opgenomen personen geschiedt van wege den Openbaren Gezondheidsdienst en dat een financieele contrôle in het St. Elisabeth's gasthuis moeilijk in te voeren is.

Een eigenlijk criterium volgens hetwelk de geneesheeren onvermogenden ter opneming in het gasthuis daarheen verwijzen, bestaat niet en is ook moeilijk aan te geven. Men moet er echter rekening mee houden, dat de gouvernementsgeneeskundigen, vooral diegenen, die al wat langer hier werkzaam zijn, de meeste patiënten, en daarmede hun financieele omstandigheden, wel kennen en dus weten, wie van de opgenomenen betalen kan en wie niet. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, die minstens eenige malen per week het gasthuis bezoekt, houdt bovendien toezicht, dat alleen personen, die inderdaad ziekenhuisverpleging noodig hebben, daar als gouvernements-patiënten aanwezig zijn. Er zal intusschen bij de betrokken geneesheeren nog eens worden aangedrongen op een zoo nauwkeurig mogelijke schifting.

Wat de inrichting van den Openbaren Gezondheidsdienst aangaat, wil het ondergeteekende toeschijnen, dat van het aanwezig personeel nog niemand kan worden gemist. Het komt natuurlijk voor, dat er tijdelijk eens minder onderzoekingen te doen zijn of minder schepen uit te rooken, maar om deze reden kan men toch het personeel niet verminderen.

De inspuitingen met miltvuurserum worden alleen op grootvee toegepast. De eigenaars hebben er gaarne de kosten van de inspuitingen voor over, om het vee, dat voor langen tijd in de koraal verblijft, tegen besmetting te vrijwaren. Inspuiting ook voor alle schapen en geiten zou te veel werk meebrengen en bovendien den kostprijs per stuk aanzienlijk verhoogen.

Men voelt weinig voor den ophaaldienst van het huisvuil, wordt er gezegd, omdat het toch maar half werk is, daar alleen het droge vuil opgehaald wordt. Men verwart hier echter twee kwesties met elkaar: de verwijdering van nat vuil (faecaliën, urine en afvalwater) met die van het droge vuil, welke eigenlijk weinig met elkaar te maken hebben. Hoe ook in de toekomst de faecaliënafvoer geregeld zal worden (door rioleering, putten of septic tanks), de ophaaldienst van het droge vuil zal er naast moeten blijven bestaan. De afschaffing van dezen dienst zal zeker een stap achteruit zijn voor de hygienische ontwikkeling van Willemstad. In iedere plaats, die als hygienisch betrouwbaar wil doorgaan, ook tegenover de omringende landen, zal van overheidswege ervoor gezorgd moeten worden, dat de inwoners hun huisvuil kwijt kunnen raken. Dat dit voor het natte vuil nog niet geregeld is, is al erg genoeg en geen reden om het voor het droge vuil ook maar weer af te schaffen.

Zooals reeds bij de openbare behandeling der Verordening waarbij de Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor het jaar 1921 voorloopig werd vastgesteld door den gemachtigde van ondergeteekende werd medegedeeld, houdt de politie zooveel mogelijk toezicht, dat er op de straten geen vuil wordt geworpen. Herhaaldelijk wordt aan de hoofd-agenten en agenten den last gegeven, om zonder aanzien des persoons, proces-verbaal op te maken tegen verontreiniging der straten; doch de agenten beweren, dat niemand vuil op straat gooit, wanneer zij zulks kunnen zien. Dit ligt trouwens ook voor de hand, want men zal zich eerst vergewissen, dat er geen agenten in de buurt zijn, wanneer men vuil op straat werpt. Hierbij komt ook nog, dat, waar, zooals terrecht werd opgemerkt, de wetenschap er bij het volk nog niet inzit, dat niet slechts faecaliën tot vuil behooren, maar ook strooihulzen, vruchtenschillen, papier, enz., het geval zich voordoet, dat de politieagenten, die voor het grootste deel thans uit datzelfde volk voortkomen, het werpen van vuil dikwijls niet zien, mede omdat zij niets bijzonders in dat feit vinden en het niet opmerken, daar zij nog opgevoed moeten worden tot menschen, die beseffen, dat vuil niet op straat hoort. Doch het lijkt wel een al te drastische maatregelen om het volk tot dat besef te brengen, door een campagne à outrance, met al de verkeerde uitwassen daarvan, tegen de straatverontreiniging te beginnen. Naar het oordeel van ondergeteekende moet dit niet het middel zijn om het volk op te voeden, doch moeten andere middelen, als inzonderheid: het geven van voorbeeld door op den maatschappelijken ladder hooger staanden — wat nog te wenschen overlaat —, het van jongs af aan dat besef inprenten, enz. te baat worden genomen, al wil ondergeteekende met het releveeren van het voorgaande geenszins beoogen, dat de politie haar taak zou mogen verzaken om tegen verontreiniging met alle haar ten dienste staande middelen te waken.

Het hoofd en de Commissaris van politie zullen er voor blijven wachten, dat zulks blijft geschieden.

Zooals reeds meermalen is te kennen gegeven, wordt van de aanstaande reorganisatie van de politie en door het verkrijgen van beter en door uitbreiding van personeel verwacht, dat strenger toezicht op overtredingen der plaatselijke keuren zal plaats hebben.

Alle ambtenaren hebben ingevolge P. B. 1916, No. 26, recht op teerkosten. Deze werden in het geval door den Raad bedoeld niet genoten, maar werd hun een vergoeding toegekend voor de uitgaven die uit de reis voortvloeiden.

Aan de hoofdambtenaren is een gelijke vergoeding toegekend als in andere gevallen, wanneer in het reisgeld ook kosten van voeding begrepen is. (Zie artikel 3, sub 8 van bovengenoemd Publicatieblad.) Er bestond geen aanleiding dit bedrag anders te bepalen.

Aan den Directeur van Openbare Werken werd 6 maanden verlof onder genot van vol traktement verleend met vrije overtocht naar Nederland heen en terug, overeenkomstig het oude en nieuwe contract met dien ambtenaar. Ondergeteekende verleende hem bovendien gedurende de maand Juni 1920 verlof met vol inkomen om gewichtige redenen, overeenkomstig artikel 4 § 1, sub *c* der Verlofsverordening. Verder was hem vergund in Januari terug te keeren.

De heer van der Breggen moest in Nederland door omstandigheden buiten zijn wil achterblijven (besmettelijke ziekte van zijn kind). Op grond daarvan verleende ondergeteekende hem verlof van 1 Januari tot 22 Februari 1921 om gewichtige redenen, de eerste maand onder genot van zijn vol inkomen en verder onder genot van de helft daarvan.

Naar aanleiding van het door een lid ter kennis aan den Raad gebrachte bericht uit Lloyd's List, betreffende een te Passajes plaats gehad hebbenden brand, tengevolge van het vlamvatten van op het water drijvende petroleum, bij welken brand groote schade werd veroorzaakt aan de in die haven liggende schepen, kan ondergeteekende hierbij mededeelen, dat de vraag, of er van de zijde van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij in het Schottegat brandgevaar te duchten is voor de in de haven van Willemstad liggende vaartuigen, nog zijn volle aandacht heeft en dat hij in verband met het kortelings ter zake bekomen inlichtingen van het Ministerie van Koloniën, nader over de kwestie in correspondentie is getreden met den vertegenwoordiger van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, welke correspondentie Uwen Raad bereids is toegezonden.

De vraag, wie als, volgens het Bestuur verantwoordelijk zal zijn voor de schade bij de eventueele gevallen van brand aan derden toegebracht is in zijn algemeenheid gemakkelijker gesteld dan beantwoord. Een en ander zal uiteraard bij elk speciaal geval onderzocht en beoordeeld moeten worden.

Ondergeteekende zou niet gaarne op het oogenblik een definitief oordeel willen geven omtrent de resultaten ten aanzien van de werking van de nieuwe rechtspleging in burgerlijke- en strafzaken. Daartoe is de ervaring daarmede opgedaan, te kort geweest. Het mag evenwel nu reeds worden gezegd, dat zij niet minder voldoet dan de oude. Het is echter niet onwaarschijnlijk, dat de thans in Nederland in uitzicht gestelde wijzigingen van de recht- en strafvordering aanleiding geven, om de bestaande wettelijke regelingen op dat punt te herzien.

Ondergeteekende is in het algemeen een voorstander van het actief optreden van den rechter in het proces; de lijdelijkheid is, z. i. slecht overeen te brengen met de meer en meer veldwinnende opvattingen omtrent het procesrecht.

Wordt met, „lichaam waartoe de rechter, die het bestreden vonnis geveld heeft, behoort" bedoeld dat de rechter in eerste aanleg nog eens als lid van het Hof kennis neemt van de zaak in hooger beroep, dan moet worden opgemerkt, dat artikel 49 lid 2 van het regelment op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao (P. B. 1914, No. 35) bepaalt, dat de leden van het Hof van Justitie, die in eersten aanleg van een zaak kennis hebben genomen, aan de behandeling van die zaak door het Hof *geen* deel mogen nemen. Is het de bedoeling, dat zij als leden van het Hof voortdurend te oordeelen krijgen over vonnissen, hunner collega's, die straks omgekeerd over hun eigen uitspraken zullen beslissen en daar zij dan om die reden zullen schroomen om door vernietiging van het vonnis vierkant tegen de beslissing van hun ambtgenoot als kantonrechter in te gaan, dan is het antwoord, dat het bestaan van dergelijk euvel tot nu niet aan den dag is getreden.

Ondergeteekende zou evenmin willen onderschrijven, dat het gemis van appel op den Hoogen Raad zich doet gevoelen. In het tegenwoordige stelsel, dat het Hof uitsluitend tot rechter in hooger beroep maakt, zou een tweede appèl op dien Raad al slecht passen. Hij had echter gaarne gezien, dat de voorziening betreffende de cassatie door den Hoogen Raad van de vonnissen, door het Hof van Justitie in hooger beroep gewezen, zijn beslag had gekregen, al zou hij de meening, dat met twee instanties zou kunnen worden volstaan, ook verdedigbaar achten.

Er is weinig aanleiding om de tegenwoordige samenstelling van de Commissie van Wetgeving bedenkelijk te vinden. De leden dezer Commissie houden zich stipt aan den geest van het voorschrift van artikel 27, lid 2 van de rechterlijke inrichting, dat den rechters verbiedt advies uit te brengen betreffende zaken, die aan de rechterlijke beslissing zijn onderworpen, of waarvan het te voorzien is, dat zulks zal geschieden.

Als regel wordt hun oordeel dan ook niet gevraagd over rechtszaken; waar dit bij uitzondering mocht zijn geschied heeft de Commissie de vrijheid genomen zich te verschoonen van het uitbrengen van advies.

Artikelen.

Ad artikel 1. Ondergeteekende meent te kunnen volstaan met te verwijzen naar het ontwerp-salarisregeling en naar hetgeen reeds bij de algemeene beschouwing is medegedeeld.

De bewering dat men het op de Secretarie met minder personeel kan stellen is onjuist. Ambtenaren met verlof konden momenteel alleen door op de Secretarie dienenden worden

vervangen. Hierdoor kwam er in eens een tekort van 2 met de werkzaamheden op dit kantoor goed vertrouwde personen.

Slechts door overwerk kon dit gemis tijdelijk worden ondervangen.

Het gevolg daarvan was dan ook, dat er meerdere malen een achterstand ontstond, die door dat personeel zelf en door hulp van buiten werd bijgewerkt. Tijdelijke achterstand zal, zoolang het personeel niet compleet is, ook telkens terugkeeren.

Ter illustratie diene, dat in 1919 het aantal ingekomen en uitgaande stukken respectievelijk 3838 en 3326 bedroeg tegen respectievelijk 5821 en 5798 in 1920.

Ad artikelen 3 en 12. Bij eene samenvoeging der posten van artikel 3 zou de vraag van den Raad over art. 3*b*, welke ondergeteekende ontkennend beantwoordt, niet gemaakt kunnen zijn. Splitsing van de uitgaven van artikel 12 is noodzakelijk. De decentralisatie in het financieel beheer eischt, dat men kan zien hoeveel voor elk eiland kan worden uitgegeven. Dit is bij artikel 12 des te meer van belang omdat in den regel op elk eiland een Commissie benoemd wordt tot viering van het volksfeest, die dan de beschikking krijgt over het uitgetrokken bedrag. Stond dit bedrag niet in den toelichtenden staat vermeld, dan moest van de splitsing in de memorie van toelichting blijken.

Ad. artikel 4. Bevolkingsregisters worden nog niet aangehouden. Met de uitvoering van het plan evenwel om die binnenkort in te voeren; is de heer Henriquez, die thans met hetzelfde werk in Suriname bezig is, van wege het Departement van Koloniën belast.

De bij artikel 4 uitgetrokken toelage van f 180,— wordt toegekend aan den Commissaris van Politie voor het aanhouden van lijsten van aankomende en vertrekkende vreemdelingen. Bij de nieuwe salarisregeling zal deze toelage vervallen.

Ad. artikel 7. Zooals reeds in den toelichtenden staat der uitgaven, bij noot 12 vermeld is, heeft Kapitein van der Zee ten laste van de koloniale kas op het traktement aan zijn rang verbonden en op andere militaire voordeelen, zooals vrij geneeskundige behandeling, vrije geneesmiddelen en duurtebijslag. Voor 1922 bedraagt dit f 8850,—, plus eventueel duurtebijslag (of traktementsverhooging). Voor het genot van vrije woning wordt op zijn traktement f 40,—'s maands gekort.

Ad. artikel. 7a. Door ondergeteekende is deze maatregel genomen. Bestuursmaatregelen kunnen gerust aan ondergeteekende worden overgelaten.

Ad. artikel 13. Nu de mijningenieur van dit huisje een druk gebruik zal moeten maken, lijkt het ondergeteekende nog niet de tijd om op deze kleine uitgaven te bezuinigen.

Ad. Artikel 16. Waar bij de oproeping van sollicitanten voor de betrekking van lid van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao de standplaatstoelage bij verblijf op de Bovenwindsche eilanden onder de voordeelen, aan de betrekking verbonden, is opgenomen en op de begrooting dieen kreet daarvoor is uitgetrokken, zou het niet aangaan die toelage niet toe te kennen aan het door den Raad bedoeld lid van genoemd Hof. Bij de nieuwe salarisregeling wordt aan de onbillijke verhouding tusschen de bezoldigingen der leden van het Hof van Justitie een einde gemaakt.

De aanstelling van een ommegaand Ambtenaar van het Openbaar Ministerie op de Bovenwindsche eilanden werd noodzakelijk geacht, omdat niet alle Ontvangers, tevens door den Gouverneur bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht waar te nemen, voldoende op de hoogte van het strafrecht werden geacht, om de richtige behandeling dezer zaken zelfstandig ter hand te nemen.

Er wordt reeds overwogen of deze betrekking kan worden afgeschaft zonder nadeel te brengen aan de justitie of den tegenwoordigen titularis. Een beslissing hieromtrent zal spoedigst mogelijk worden genomen.

Ad. artikel. 20. Krachtens artikel 75 van het besluit van 27 November 1917 (P. B. No. 41), wordt in de strafgevangenis en het huis van bewaring elken dag gedurende anderhalf uur onderwijs gegeven in *lezen, schrijven en rekenen* aan de veroordeelden voor meer dan drie maanden, die niet aan openbare werken zijn tewerkgesteld. Dit onderwijs wordt gegeven door den directeur der gevangenis. Waar de tijd in de gevangenis doorgebracht, als regel niet lang is, mogen de resultaten toch nog bevredigend worden genoemd.

Met het oog op de weinige leerlingen, thans is het slechts één, wordt overwogen of de lessen gestaakt kunnen worden.

Ad. artikel 24. Met deze opmerking zal bij de volgende begrooting rekening worden gehouden.

Ad. artikelen 36 en 37. Zoolang wettelijke bepalingen bestaan omtrent de schutterij blijven uitgaven, hoe gering ook, noodig. Ondergeteekende meent het aan zijn opvolger te moeten overlaten al of niet voorstellen te doen om deze bepalingen in te trekken.

Ad. artikel 40a. Waar bij de begrooting voor 1921 aan het instituut boschwachters nog uitbreiding is verleend door het aanstellen van 2 hoofdboschwachten, en de Koloniale Raad zich hier tegen absoluut niet verzet heeft, heeft het ondergeteekende de verwonderd, dat thans tegen deze uitgaven bezwaar gemaakt wordt.

Ad artikel 58. Ten einde den inkoop van stroohoeden op betere basis te doen plaats hebben, is pastoor Lamers door het Vicariaat ontheven van zijn gewone werkzaamheden en uitsluitend met de hoedenindustrie belast, met standplaats Curaçao. Pastoor Lamers blijft sedert de verplaatsing onder toezicht van den administrateur van financiën verantwoordelijk voor de gelden.

Ad artikel 63b. Mede in verband met de daling van den guldenkoers zijn verschillende werken uitgesteld en is o. a. geen aanvang gemaakt met den afbraak en wederopbouw van het tolkantoor. Werken die onderhanden waren konden onmogelijk worden gestaakt.

De Curaçaosche Bank heeft bij de dalende guldenmarkt steeds elke maand wissels van het Gouvernement overgenomen. Geregeld werden, alvorens tot verkoop aan de Curaçaosche Bank over te gaan, koersopgaven gevraagd van andere bankinstellingen. Deze ware voortdurend lager. Door geleidelijk te verkoopen werden grootere verliezen voorkomen, terwijl de Curaçaosche Bank met deze transactië zoo goed als geen winst maakte.

Ad artikelen 85 en volgende. Zonder nader te willen treden in de beoordeeling van de vraag of de landbouwkundige dienst voor de kolonie al dan geen resultaten heeft gehad, zijnde een en ander ter zake niet doende, meent ondergeteekende ten deze te kunnen volstaan met te verwijzen naar het onder „algemeene beschouwingen" gereleveerde.

Ad artikel 90. De gouvernements bemoeiing ten opzichte van den katoenbouw op St. Eustatius had tot resultaat, dat vele kleine planters een behoorlijken prijs voor hun katoen kregen en zoodoende voor armoede bespaard bleven.

Zooals reeds door ondergeteekende bij de opening van het nieuwe zittingjaar van den Kolonialen Raad gezegd is, heeft de Cultuur Maatschappij voor voortzetting van haar bedrijf steun van het gouvernement noodig. Deze steun is, zooals reeds medegedeeld, toegezegd.

De heer van Grol nam in Maart 1919 het St. Kitts geld over tegen pari omdat destijds de amerikaansche dollar en de St. Kitts dollar gelijkwaardig waren. Een latere stijging van den amerikaanschen dollar veroorzaakte een zeer belangrijk verlies. Door het zoo voordeelig mogelijk realiseeren van de overgenomen wissels werd grooter verlies voorkomen.

Ad artikelen 100 en 122a. Ondergeteekende meent te kunnen volstaan met te verwijzen naar hetgeen door hem ter zake is medegedeeld bij de noten 202 en 227 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven en voorts naar hetgeen bij de beantwoording van de algemeene beschouwingen is medegedeeld.

Zooals uit de aangehaalde toelichtingen blijkt, zal de vergoeding ad f 1 per dag en per persoon slechts dan worden toegekend, wanneer dit noodig blijkt. Hieraan zal dus een boekonderzoek vooraf moeten gaan.

Ad artikel 131. In aansluiting aan datgene wat hiervoren reeds door ondergeteekende aangevoerd is bij de beantwoording van de opmerkingen bij de algemeene beschouwingen gemaakt, meent hij er nadruk op te moeten leggen, dat de leden aan het woord, die van meening zijn, dat de opzet van het kantoor van Openbare Werken in deze kolonie te grootsch is, wellicht, bij het vormen van dat oordeel, over het hoofd gezien hebben, dat het instituut „aanneming van werken door aannemers" hier niet bestaat.

In de uitgaven van f 40 000,— voor salarissen van het personeel zijn dus niet alleen de kosten van overheidstoezicht (toezicht van den bouwheer) doch tevens de kosten van de leiding bij de uitvoering begrepen.

In den regel wordt voor de kosten van het toezicht van den bouwheer 10% van de bouwso . , terwijl de onkosten van den aannemer voor de leiding eveneens op ongeveer 10% te stellen zijn.

Dit wordt hier op Curaçao maar al te dikwijls door oningewijden vergeten.

Voorts drukken de kosten van toezicht en leiding der uitvoering van kleine en verspreid liggende bouwwerken uit den aard der zaak veel meer op de totale kosten der bouwwerken dan op die van groote bouwwerken.

Ter nadere bevestiging mogen hier eenige cijfers volgen.

In het afgeloopen jaar 1920 werd voor leidend en administratief personeel betaald f 27 500,— (eigenlijk slechts f 20 000,—) terwijl verwerkt is geworden f 400 000,—, dat wil dus zeggen dat de kosten van toezicht nog geen 7% (eigenlijk nog geen 5%) beliepen.

Van het op deze ontwerp-begrooting uitgetrokken bedrag van rond f 40 000—, zal wegens gebrek aan personeel wel weder niet meer dan f 22 000,— worden verbruikt. Vergeleken met een te verwerken bedrag begroot op rond f 220 000,— de kosten der achterstallige werken buiten beschouwing latende — komt men op 10% voor de kosten van toezicht, doch al zou werkelijk f 40 000,— aan toezicht moeten worden besteed, dan nog komen de kosten van het leidend personeel niet boven 20%, hetgeen, zooals hierboven is uiteengezet, nog normaal en zelfs verkieselijker zou wezen, want dan zouden de bouwwerken minstens evenveel goedkooper uitvallen.

Nog wordt er opgewezen, dat, bij onderzoekingswerkzaamheden, de kosten van het leidend personeel zelfs een hoofdrol gaan spelen; zoo bedroegen de kosten van dat personeel voor het onderzoek naar de mogelijkheid van den aanleg van een haven voor de groote vaart in de Groote Baai te St. Martin totaal rond f 14 500, terwijl de overige kosten slechts f 12 000,— hebben bedragen. In dergelijke gevallen beloopen de kosten van de leiding zelfs meer dan 100%.

Inkrimping van het personeel moet dan ook ten sterkste worden ontraden.

Ad artikel 137. Aan het onderhoud der straten en wegen en der landsgebouwen, wordt zooveel mogelijk zorg besteed; de door eenige leden gewraakte overschrijding van artikel 134a, gewoon onderhoud der landsgebouwen, zoomede de overschrijding van artikel 135a, gewoon onderhoud der wegen, van de begrooting 1920, mogen hiervoor het bewijs leveren.

Bij het voeren van hun critiek over het onderhoud der wegen verliezen de leden aan het woord uit het oog het groote verkeer van meer dan 200 auto's over een betrekkelijk zeer korte lengte verkeerswegen.

Ondergeteekende betwijfelt — de ondervinding heeft hem dit *nu* geleerd — of de wegen, die door dit autoverkeer ontzaggelijk veel meer te lijden hebben dan vroeger door wagens met dieren bespannen, met geringe kosten, zelfs in redelijk goeden staat zijn te houden.

Ad. Raming der middelen en inkomsten.

Over 1919 bedroeg de zuivere winst van de Curaçaosche Bank f 12,590,11 en werd hiervan een bedrag van f 2,590,11 gereserveerd voor dubieuse debiteuren.

De mindere winst over 1919 is voornamelijk te wijten aan het feit, dat op het einde van het jaar verschillende betalingen voor het gouvernement werden gedaan in dollars tegen pari, terwijl de koers f 2,60 was. De abnormaal hooge winst over 1918 had haar oorzaak in het tegenovergestelde feit. Verder werden gouvernementswissels tegen hoogeren koers overgenomen dan den hier geldenden inkoopskoers, ten einde den gulden zoo hoog mogelijk te houden.

Berichten uit de Kolonie.

De Gouverneur.

Z. E. de Heer O. L. HELFRICH, nam in de laatste weken afscheid van de verschillende scholen, Inrichtingen, Gestichten en Particulieren en houdt van avond van halfzes tot zevenen receptie om afscheidsbezoeken te ontvangen.

Donderdag a. s. 23 Juni vertrekt Z. E. met de *Stuyvesant* naar Colon en zal van te voren het bestuur overdragen aan den Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, de Edelgrootachtbare Heer Mr. JOHN BROWN GORSIRA, Procureur Generaal.

Na het Kanaal van Panama in ogenschouw genomen te hebben zal de Heer HELFRICH met dezelfde *Stuyvesant* hier wel terugkeeren om via Curaçao naar Holland door te reizen, maar Donderdag a. s. neemt Zijne Excellentie toch afscheid van de Kolonie.

Met leedwezen zien wij den Heer HELFRICH heengaan; de volgende week hopen wij Z. E. een woord ten afscheid te wijden.

Moge zijn uitstapje naar Panama den aangenaamsten indruk maken, al zal de herinnering aan de reis naar Caracas hem de grootste voldoening blijven schenken.

Zilveren Jubilé.

De Eerw. Zuster M. DYONISE vierde Dinsdag ll. haar zilveren professiefeest De Kapel van het St. Martinusgesticht was keurig versierd en had een echt feestelijk aanzien. De leerlingen der Jubileerende Zuster waren allen aanwezig en hadden er zelf voor gezorgd, dat er dien morgen een Gezongen H. Mis was tot intentie van de Zilveren Bruid. De Hoogeerw. Pater Vicaris M. LUYCKX droeg het dankoffer aan God op.

Dankbaar was Soeur M. DYONISE voor de rijke zegeningen des Hemels al die 25 jaren zoo overvloedig genoten in den zoeten dienst van God.

Dankbaar was het Vicariaat, de Eerw. Zusters en de leerlingen voor het bezit van zulk een uitstekende Meesteres. De Congregatie van Roosendaal heeft een zwaar offer gebracht, toen zij Soeur Dyonise aan de Missie afstond, maar dit offer wordt ook tenvolle gewaardeerd.

De Eerw. Soeur M. Dyonise heeft van Jan. 1894 — Sept. 1897 in Roosendaal gewerkt, was van Sept. 1897-1899 Hoofd der school te Woerden, werd in 1899 te Bergen op Zoom aan de Mulo school verbonden, richtte daar in 1906 een Kweekschool op, waarvan zij het Hoofd werd en kwam 22 Sept, 1909 op Curaçao om aan het hoofd der Mulo van het St. Martinusgesticht geplaatst te worden.

Wij wenschen de Jubileerende Bruid des Heeren van harte geluk op haar schoon feest en hopen dat zij lang nog voor het Onderwijs onzer Missie moge behouden blijven.

Pons Winicke.

De Buitenlandsche Bladen staan zoo vol over deze komeet, dat we Onzen Lezers het belangrijke bericht niet mogen onthouden, ofschoon we hier hoogst waarschijnlijk niets van staart of ster te zien zullen krijgen.

Een vijftig jaar geleden werd PONS WINICKE ontdekt door een Geleerde van dien naam. Iedere vijf en drie kwart jaar komt de ster te voorschijn, maar dit maal zal ze bizonder dichtbij komen namelijk op een afstand van 10 000 000 Mijl. De schittering dezer ster is grooter dan die der zon, volgens verklaring van Dr. A. C. D. CROMELIN van het Koninklijk Observatorium te Greenwich. Op 24 Juni a. s. zal de aarde door den lichtstaart der Komeet heengaan, wat een buitengewoon schitterend natuurverschijnsel wezen zal. Maar waar dat nu precies te zien is, vonden we in de bladen niet vermeld. De invloed der komeet zal van 18 of 20 Juni af gevoeld worden.

Als dat ons hier een flinken St. Jansregen brengt, zouden we ons ten zeerste verheugen. De volgende week weten we er wel wat meer van.

Correspondentie.

Gelezen hebbende in "La Cruz", datum 15 Juni, dat de club Sparta een match aanvroeg aan de Voetbalclub Juliana, verklaart deze club zich bereid ten allen tijde een match aan te willen gaan met genoemde club Sparta.

Oud-bekende.

Kapitein H. L. Bierman oud-commandant alhier en thans in Suriname is bevorderd tot majoor.

GEDECOREERD.

Bij Koninklijk Besluit is aan den Heer J. J. Ecker te Colon, consul te Colon, de aanneming en het dragen van het ridderkruis 2e klasse der orde van Gustaaf Wasa hem door den Koning van Zweden geschonken.

Alg. Nederl. Verbond.

In de Bestuursvergadering van 7 dezer werd de Heer H. Scholtens Kzn. verkozen tot Voorzitter der Groep. en de Heer W. R. Menkman tot ondervoorzitter en de Heer P. R. Küp tot penningmeester onzer Groep.

Een Secretaris zal verkozen worden zoodra het aantal Bestuursleden tot zeven zal zijn opgevoerd; tot zoolang zal de Heer Menkman het secretariaat blijven waarnemen.

Verder werd besloten dat de Heeren C. P. Amelunxen, G. J. Eybbers en H. Scholtens Kzn. zullen voorbereiden den eersten wedstrijd in zingen en voordragen, met de bedoeling dat deze nog in den loop van dit jaar (waarschijnlijk in October) zal worden gehouden ter gelegenheid eener avondbijeenkomst van de leden der Groep.

De Heer en Mevrouw
J. M. de Groot-Ossenkopp
Hebben de eer kennis te geven van de geboorte van hun zoon,
Jacob Hyacint.
Curaçao 11 Iuni 1921

Alg. Nederl. Verbond.

Uit het Jaarverslag van het Hoofdbestuur van het A. N. V. (Zie *Neerlandia*, Mei 1921) knippen we het volgende stukje dat op onze Groep betrekking heeft:

GROEP NED. ANTILLEN.

„Deze Groep heeft zich vele jaren een der best ingerichte en werkzaamste getoond.

Eenige jaren geleden is in de inrichting dezer Groep eene reorganisatie doorgevoerd, die hare beteekenis nog niet bewezen heeft. De laatste berichten, door de plaatselijke pers tot ons gekomen, schenen te wijzen op nieuwe moeilijkheden. Het Groepsbestuur lichtte ons echter niet in over de redenen van bedanken van eenige bestuursleden. Wij twijfelen niet of de zaken zullen zich spoedig herstellen, zoo dit nog niet is geschied. De afgevaardigden in het Hoofdbestuur werken mede in die richting. Er is juist in een kleine kolonie onder eilandbewoners, die op elkaar aangewezen zijn, zooveel nuttig werk te verrichten tot veraangenaming der samenleving, tot ontwikkeling der bevolking en tot versteviging van den band met het moederland.

Als men die drieledige taak op den voorgrond plaatst zal de eendracht worden bevorderd.

Den Heer H. Meerdink, die wegens drukke bezigheden ontslag moest nemen als voorzitter, zij dank gebracht voor hetgeen hij verscheidene jaren voor de Groep heeft gedaan. Ook hulde aan de leden, die gehoor gaven aan den oproep om vrijwillig hun jaarbijdrage te verhoogen."

En nog het volgende:

SLOTWOORD.

„Wie dit verslag met aandacht heeft gelezen, zal er, naar wij verwachten, met ons de gevolgtrekking uitmaken, dat het A. N. V. de ongunst der tijden heeft weten te trotseeren, dat de losgesprongen kabels, die verwijderde onderdeelen verbonden, weer grootendeels gehecht zijn en dat vooral in het buitenland weer een opleving van het stambewustzijn en een neiging tot inniger verbinding met het vaderland zijn te bespeuren, die weer goede verwachtingen wekken ten opzichte van het verwezenlijken der idealen, welke het Verbond nastreeft. Naast de versterking van de innerlijke kracht van het Nederlandsche volk moet de hoofdkracht van zijn leiders gericht zijn op de behartiging der belangen van de Nederlanders in het buitenland en de stamverwanten. Alle bevordering der geestelijke en economische welvaart van menschengroepen, die de Nederlandsche taal tot voertuig hunner gedachten hebben, kan niet anders dan door wisselwerking ook de Nederlandsche natie in kracht en macht doen toenemen. Dat is ware en welbegrepen vaderlandsliefde, vrij van chauvinisme en staatkundige zelfoverschatting.

En hier mogen tot slot de woorden worden aangehaald van wijlen prof. Kern, den eersten voorzitter van het A. N. V.:

„Het kan niet anders dan in aller belang zijn, wanneer wij niets onbeproefd laten van hetgeen strekken kan om wederzijdsche genegenheid en waardeering te bevorderen. Wat de taalbroeders ook scheide, één bezit is hun gemeen: hun taal. Dit bezit is van hooge waarde voor ieder, die zijn nationaliteit niet willen verliezen. Vooral zij wier taalgebied niet groot is, moeten begrijpen, dat zij eendrachtig moeten samenwerken om hun gemeenschappelijk erfgoed zorgvuldig te bewaren en, zoo noodig, tegen aanranding van kwaadgezinden te vrijwaren. Het zijn overwegingen van dezen aard, die geleid hebben tot de stichting van 't Algemeen Nederlandsch Verbond, hetwelk zich ten doel stelt het bewustzijn levendig te houden, of waar het sluimert te wekken, dat allen, die door hun taal gerekend moeten worden tot den Nederlandschen stam te behooren, verplicht zijn malkander te steunen om den strijd, hier meer daar minder dreigend, tegen vreemde overheersching op geestelijk gebied vol te houden."

De Nieuwe Gouverneur

van Suriname, Baron VAN HEEMSTRA heeft 23 Mei het bestuur aanvaard.

Wij lichten uit zijn openingsrede de volgende zinsneden.

Het zal mijn ernstig en moeizaam streven wezen om in het gewichtig ambt, dat zoo aanstonds door mij zal worden aanvaard, een ambt, dat allerminst door mij is gezocht, doch hetwelk ik niettemin met vrijmoedigheid als het moeilijkst en belangrijkst deel van mijn levenstaak heb meenen te moeten opnemen, alle krachten in te spannen om de zedelijke, de sociale en de economische verheffing van deze kolonie en van hare inwoners middellijk en onmiddellijk te bevorderen.

Al stemt het tot dankbaarheid, dat in het Surinaamsche Volk in het algemeen het bewustzijn levende is, dat de mensch niet slechts voor deze aarde en het vergankelijk materieele is geschapen, doch zijn hoogste verwachtingen in de dingen der Eeuwigheid heeft te stellen en dus ook eene levensopvatting op dat fundament gegrond al zijn daden heeft te beinvloeden, toch zal ook hier het gebied der hoogere Moraal nog meer zijn uit te breiden en te zuiveren van die uitwassen, welke de zondige cultures van het eigen-ik en van de menschelijke begeerten overal pleegt aan te kweeken.

Voorzoover er bij dit streven strijd mocht ontstaan, en ik geroepen word om in dien strijd op te treden, zal ik niet aarzelen om de banier van Waarheid en Recht met kracht op te heffen en hoog te houden.

Slechts indien er, bij welk verschil van inzicht ook, een constante wisselwerking van waarachtig vertrouwen tusschen dat Volk, waaraan ik mij geheel wensch te geven, en mij die hier nog als vreemdeling voor U staat, tot stand komt, kan het verbond, dat heden tusschen ons wordt gesloten, overeenkomstig de oude leuze van Uw gewest op „Justitia, Piëtas en Fides" gegrondvest blijven en kan er van eendracht sprake, wezen waaruit het kleine zich tot grooteren wasdom ontwikkelt.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

Van den Agent der K. W. I. M. alhier ontvingen wij onderstaande kennisgeving:„

Wij deelen U hierbij mede dat besloten werd den volledigen dienst Amsterdam — West Indië — New York vice versa te herstellen.

Hierdoor zal Curaçao in het vervolg geregelde afvaarten krijgen, eens per 14 dagen, naar New York *direct*, om en om een passagiersschip en een vrachtschip; op de reis van New York naar Curaçao zullen verschillende havens in Haiti worden aangedaan.

Verder zal door deze regeling hersteld worden de verbinding tusschen Curaçao en Europa via Suriname, eens per vier weken uitsluitend met passagiersschepen.

Eerste afvaart onder deze nieuwe dienstregeling van Curaçao naar New York direct 22 Juni a. s. (vrachtboot), eerste afvaart van Curaçao naar Europa via Suriname 3 Sept. a. s. (passagiersschip); vooraf gaat nog van hier een vrachtboot onder de oude regeling begin Juli a. s. via Suriname naar huis.

In de dienstregeling der Colonlijn zijn de volgende wijzigingen aangebracht, beginnende met het SS. „Stuyvesant", 3 Juni jl. van Amsterdam vertrokken:

1. Zoowel op de uit- als op de thuisreis wordt Barbados aangedaan (alleen voor passagiers en mails).

2. Colon wordt aangedaan op de reis van Cartagena naar Pto. Limon en daarna nog eens op de reis van Pto. Limon naar Pto. Columbia."

Wij danken den Heer Menkman beleefd voor deze belangrijke mededeelingen, welke zeer zeker zullen medewerken tot het brengen van meer der vertier in onze haven en grootere levendigheid in den Handel.

Gelijkstelling in Suriname.

„Het verheugt mij, dat hiermede een einde is gemaakt aan een toestand die mijns inziens nimmer in de bedoeling van het Regeerings-Reglement heeft gelegen en dat de rechtmatige grieven van een groot deel onzer bevolking hierdoor zijn opgeheven".

Aldus de heer van Rietbergen wn. Gouverneur bij de Opening der Staten.

Bijzondere zending in Peru.

Ter gelegenheid van het eerste eeuwfeest de onafhankelijkhied van de Republiek van Peru heeft de H Stoel besloten zich door een bizondere zending te doen vertegenwoordigen. De bizondere afgezant van den H.Stoel zal zijn Mgr. Pietropaoli, titulair Aartsbisschop van Chalcic of Euripos, ex Nuntius te Venezuela, Kanunnik van St. Pieter. Mgr. Stoppa Guioni en Mgr. Borgia zullen Mgr. Pietropaolti vergezellen.

Een Peruaansch schip zou den 16en Juni te Civita Vecchia aankomen, om de missie v. den H. Stoel af te halen en deze weder in het begin van September naar Italië terugvoeren.

Deze hoffelijkheid van de regeering der Republiek Peru, bewijst hoezeer zij de attentie van den H. Stoel op hoogen prijs stelt.

Juliana-Three Stars 5-1

Onder leiding van scheidsrechter P.Gorsira had Zondag de wedstrijd plaats tusschen *Juliana* en *Three Stars*.

Voor den eersten keer kwamen genoemde clubs in 't veld om elkaar te bekampen.

De Thee Stars verschenen in witte trui met drie sterren op de borst De militairen in hun altijd helder witte broek en shirt.

Er was vrij veel publiek. Het militaire muziekkorps zorgde voor de afwisseling.

Reeds dadelijk toont Juliana zich superieur. Haar voorhoode combineer. goed en blijkt geschikt voor haar taakt Groenendijk, de links-buiten van J; maakt de eerste goal. 1-0.

Geheel onverwachts zorgt Hoijer, Thee-Stars-mid-voor, voor een gelijkmaker. 1-1.

Voor half-time, met den wind tegen, kan J. haar meerderhetd niet in doelpunten uitdrukken.

Rusttijd gaat in met 1-1.

Na de pauze gelukt dit haar beter.

Al vrij spoedig brengt Westerdijk, door een prachtige voorzet van de Haan, den stand op 2-1.

Nu zijn de militairen niet meer van 't vijandelijk doel af te krijgen.

Aanval op aanval wordt op Three-Stars-doel ondernomen.

Een tweede maal geeft de Haan prachtig door aan Westerdijk, die met een listig schot Roijer het nakijken geeft. 3-1.

Uiteen serimmage voor de goal weet Hendriks den stand te brengen op 4-1.

Even voor 't einde komt er nog een keurig, ver schot van Knapper, dat den bal in Three-Stars-doel doet verdwijnen. 5-1.

Juliana wint de zilveren medalje.

De leiding van den wedstrijd was, puik in orde.

Onze Uitvoer.

Gedurende het eerste kwartaal van het loopend jaar werd er uit de geheele Kolonie te samen uitgevoerd voor een waarde van fl. 4.481.918, verleden jaar was dit bedrag voor het eerste trimester slechts fl. 1.775.284.

Een vooruitgang dus van bij de drie miljoen, hoofdzakelijk te danken aan de grootere ontwikkeling van het 'Petroleumbedrijf der Bataafsche.

Gedurende de eerste drie maanden werd dit jaar uitgevoerd voor f 1.202.581 aan *benzine* en voor fl 1.909.362 aan *residu*.

Dit Grootbedrijf gaat een mooie toekomst tegemoet. De vorige maand maakte de Petroleumvloot 32 reizen van Maracaibo naar hier en bracht zooveel vooraad aan, dat op het oogenblik alles vol is en de reizen naar Maracaibo tijdelijk verminderd worden, Gelukkig zijn er al een paar groote booten op komst om residu in te nemen en dan gaat het bedrijf weer in vollen gang.

Curaçaosche Petroleum Mij.

Benzine	6,013,000	Liter	fl 1,202,581.
Gasoline	313,760	„	„ 82,063.
Petroleum	40,338	„	„ 8,084.
Residu	50,174	ton	„ 1,909,362.
			fl 3,202,090.

In het 1e kwartaal 1920 ± fl 200,000.

Santa Barbara.

Phosphaat 17,252 ton fl 517,550.

In het 1e kwart. van 1920 fl 418,620.

Steenkolen.

7,733 ton — fl 447,959.

In het 1e kwart. 1920 fl 666,455.

Stroohoeden.

15,728 dozijn — fl 65,515.

In het 1e kwart. 1920.

24,147 dozijn — fl 118,620.

In het 1e kwartaal 1921:

Van Aruba 4,087 dozijn — fl 12,413.

Van Bonaire 3,494 dozijn — fl 21,235.

Zout.

Curaçao	535,038	KG	— fl	6,371.
Aruba	3,900	KG	— fl	129.
Bonaire	1,250,480	KG	— fl	6,254.
St. Martin	3,411,820	KG	— fl	28,396.
	5,201,238	KG	— fl	41,150

RECEPTIE

ten Gouvernementshuize.

Zaterdag den 18n. Juni e.k. van 5,30—7 uur n.m., zal Z. E. de Gouverneur gaarne afscheidsbezoeken ontvangen.

De Adjudanten,
M. A. Evers
I. H. Capriles.

